

GDY PRACOWNIK DŁUGO CHORUJE

Uprawnienia pracownika
i pracodawcy

Gdy pracownik długo choruje

Uprawnienia
pracownika i pracodawcy

Warszawa 2014

Praca zbiorowa pod redakcją:

Krystyny Trojanowskiej

Kierownik grupy wydawniczej:

Agnieszka Konopacka-Kuramochi

Wydawca:

Agnieszka Gorczyca

Kierownik produkcji:

Mariusz Jezierski

Korekta:

Zespół

Projekt okładki:

Piotr Fedorczyk

Skład:

Raster studio, N. Bogajczyk

Druk:

Drukarnia Miller

ISBN 978-83-269-3290-8

Copyright by Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

Warszawa 2014

Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

ul. Łotewska 9a, 03-918 Warszawa

tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10, e-mail: cok@wip.pl

NIP: 526-19-92-256, KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie

XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

Wysokość kapitału zakładowego 200.000 zł.

Wszelkie prawa do niniejszej publikacji, w tym do jej tytułu oraz do treści zawartych w książce „Gdy pracownik długo choruje. Uprawnienia pracownika i pracodawcy” podlegają ochronie prawnej przewidzianej w szczególności prawem autorskim. Ich przedruk oraz rozpowszechnianie bez wiedzy i zgody Redakcji są zabronione. Zakaz ten nie dotyczy cytowania ww. materiałów w granicach dozwolonego użytku, z powołaniem się na źródło.

Wszelkie materiały zawarte w niniejszej publikacji mają charakter wyłącznie popularyzacyjno-informacyjny i nie mogą być traktowane w sposób prawnie wiążący pomiędzy Czytelnikiem a Wydawcą lub Redakcją. Redakcja dokłada wszelkich starań, aby informacje i dane zamieszczone w tych czy opinii prawnej, jako że Wydawca, ani Redakcja nie świadczą żadnych usług prawnych.

Nie mogą być one również traktowane jako oficjalne stanowisko organów i urzędów państwowych. Zastosowanie tych informacji w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji lub opinii prawnej.

Wobec powyższego Wydawca, Redakcja, redaktorzy, ani autorzy ww. materiałów nie ponoszą odpowiedzialności prawnej w szczególności za skutki zastosowania się lub wykorzystania w jakikolwiek sposób informacji zawartych w tych materiałach.

Spis treści

Od redakcji	6
Rozdział 1. Świadczenia do wypłaty w czasie długiej choroby	7
Wynagrodzenie chorobowe	7
Okres wyczekiwania na wynagrodzenie chorobowe	8
Prawo do wynagrodzenia chorobowego w pierwszym miesiącu zatrudnienia	9
Prawo do świadczeń chorobowych bez okresu wyczekiwania	11
Wysokość wynagrodzenia chorobowego	12
O czym trzeba wiedzieć, wypłacając wynagrodzenie chorobowe	12
Wypłata wynagrodzenia chorobowego u poprzedniego pracodawcy	14
Dodatkowe zatrudnienie pracownika w trakcie roku kalendarzowego	15
Zasiłek chorobowy	16
Jak długo można wypłacać zasiłek chorobowy	17
Jak ustalić okres zasiłkowy	18
Kiedy liczyć nowy okres zasiłkowy	19
Co należy wliczać, a czego nie do okresu zasiłkowego	20
Zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego albo chorobowego	21
Wypadek przy pracy	21
Świadczenie wypadkowe	24
Okres zasiłkowy	26
Zasiłek z każdego tytułu do ubezpieczeń	26
Zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego czy chorobowego	27
Zasiłek po ustaniu ubezpieczenia wypadkowego	28
Pracownik bez zasiłku	28
Wypadek w drodze do pracy lub z pracy	30
Wypłata zasiłku po ustaniu zatrudnienia	34
Rozdział 2. Świadczenia dla chorego pracownika po wyczerpaniu okresu zasiłkowego	35
Świadczenie rehabilitacyjne	35
Przedłużająca się choroba	36
Utrudniony kontakt z chorym pracownikiem	37
Wymagane dokumenty	37
Termin na złożenie wniosku	40

Możliwość rozwiązania stosunku pracy	40
Decyzja ZUS w sprawie przyznania świadczenia	41
Przedawnienie roszczenia o wypłatę świadczenia	42
Brak uprawnień do otrzymania świadczenia	42
Podstawa wymiaru	44
Wysokość świadczenia	45
Choroba po pobieraniu świadczenia rehabilitacyjnego	46
Urlop dla poratowania zdrowia	48
Długa niezdolność do pracy pracownicy w ciąży	48
Renta rodzinna po śmierci pracownika	49
Warunki przyznania renty rodzinnej	50
Rozdział 3. Zaświadczenie lekarskie ZUS ZLA	
- wystawianie i kontrola	51
Problemy z zaświadczeniem lekarskim	51
Wypis z kopii	51
Kserokopia ZUS ZLA	52
Ocena stanu zdrowia ubezpieczonego.....	52
Zagraniczne zwolnienie lekarskie	53
Kontrola pracownika na zwolnieniu lekarskim	53
Rodzaje uprawnień	53
Rozdział 4. Okres choroby pracownika w dokumentach	
składanych do ZUS	67
Świadczenia bez składek na ubezpieczenia społeczne	67
Dodatki wypłacane w czasie choroby	68
Podstawa wymiaru składki zdrowotnej	69
Bezpodstawna wypłata zasiłku	69
Oczekiwanie na decyzję ZUS w sprawie świadczenia rehabilitacyjnego	72
Informacja o przerwach w opłacaniu składek	73
Rozdział 5. Rozwiązanie umowy z chorym pracownikiem	75
Rozwiązanie umowy bez okresu wypowiedzenia	75
Okres ochrony przed rozwiązaniem umowy z chorującym pracownikiem	75
Rozwiązanie umowy a świadczenie rehabilitacyjne	78
Ustne rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia	79
Oświadczenie o rozwiązaniu umowy w aktach osobowych	81
Data sporządzenia oświadczenia	81
Doręczenie wypowiedzenia	81

Adresat oświadczenia pracodawcy o rozwiązaniu umowy	83
Wskazanie przyczyny i podstawy prawnej rozwiązania umowy	83
Konsultacja związkowa zamiaru rozwiązania umowy	84
Szczególne ochrona przed rozwiązaniem umowy	85
Ograniczenia w rozwiązaniu umowy	85
Pouczenie o odwołaniu do sądu pracy	86
Brak pouczenia	86
Pouczenie dodane później	87
Postępowanie przed komisją pojednawczą	87
Potwierdzenie otrzymania oświadczenia o rozwiązaniu umowy – przy doręczeniu osobistym	88
Konsekwencje naruszenia przepisów przez pracodawcę	88
Przywrócenie do pracy	89
Wypłata odszkodowania	89
Korekta świadectwa pracy	90
Odzyskanie przez chorego pracownika zdolności do pracy	90
Chory pracownik wraca do pracy z ZUS ZLA	90
Chory pracownik wraca do pracy bez ZUS ZLA	90
Zdolność pracownika do pracy	91
Prawo do ubiegania się o ponowne zatrudnienie	91
Pracodawca musi przyjąć pracownika	92

Od redakcji

Zdarza się, że pracownik w czasie długiej choroby wyczerpie określone w Kodeksie pracy okresy ochronne oraz świadczenia, jakie ma prawo otrzymać od pracodawcy. Czasem wraca do pracy, innym razem musi czekać na decyzję ZUS w sprawie przyznania mu kolejnych świadczeń, a bywa, że znika bez wieści. Co przysługuje długo chorującemu pracownikowi? Czy i kiedy pracodawca może go zwolnić? Na te i inne pytania Czytelnik znajdzie odpowiedź w niniejszej publikacji.

Życzymy przyjemnej, pożytecznej lektury!

Rozdział 1

Świadczenia do wypłaty w czasie długiej choroby

Pracownik, który choruje przez długi okres, może otrzymać następujące świadczenia:

- wynagrodzenie chorobowe przysługujące zgodnie z art. 92 Kodeksu pracy, a następnie
- zasiłek chorobowy i
- świadczenie rehabilitacyjne z ubezpieczenia chorobowego.

Wynagrodzenie chorobowe

Wynagrodzenie chorobowe wypłaca zawsze pracodawca i finansowane jest ono z jego własnych środków. Pracodawcy, którzy zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego nie więcej niż 20 ubezpieczonych, wypłacają pracownikom wyłącznie wynagrodzenie chorobowe, natomiast nie wypłacają zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego przysługujących pracownikom w okresie ubezpieczenia. Świadczenia te wypłaca oddział ZUS właściwy ze względu na siedzibę pracodawcy.

Stosownie do przepisów z art. 92 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz.U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 ze zm.) pracownik niezdolny do pracy z powodu choroby ma prawo do wynagrodzenia za okres niezdolności do pracy trwającej łącznie do 33 dni w ciągu roku kalendarzowego. W przypadku pracownika, który ukończył 50. rok życia – wynagrodzenie chorobowe przysługuje za okres niezdolności do pracy trwającej łącznie do 14 dni w ciągu roku kalendarzowego. Jeżeli niezdolność do pracy trwa po upływie 14 i 33 dni w ciągu roku kalendarzowego, pracownikowi przysługuje zasiłek chorobowy.

Pamiętajmy, że 14-dniowe wynagrodzenie chorobowe stosuje się do pracownika w wieku powyżej 50. roku życia, w sytuacji gdy jego niezdolność do pracy przypada w następnych latach po roku kalendarzowym, w którym pracownik ukończył 50. rok życia.

Przykład

Pracownica Ewa Z. urodzona 4 czerwca 1964 r. była niezdolna do pracy z powodu choroby w dniach od 9 czerwca 2014 r. do 4 lipca 2014 r. Ponieważ pani Ewa skończyła 50 lat 4 czerwca 2014 r., w tym roku kalendarzowym zachowuje prawo do pobierania wynagrodzenia chorobowego przez 33 dni. Dopiero z początkiem kolejnego, 2015 roku pracownica będzie miała prawo do krótszego, 14-dniowego okresu pobierania wynagrodzenia za czas choroby w roku kalendarzowym, a od 15. dnia niezdolności do pracy nabędzie prawo do zasiłku chorobowego.

Warto wiedzieć, że wynagrodzenie chorobowe należy się również za okres niezdolności do pracy z tytułu poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów.

Okres wyczekiwania na wynagrodzenie chorobowe

Okres wyczekiwania na prawo do wynagrodzenia chorobowego (a także zasiłku chorobowego) jest zróżnicowany w zależności od charakteru ubezpieczenia.

Świadczenie to wypłaca się niezależnie od tego, czy pracodawca pochodzi z sektora publicznego, czy z prywatnego i ilu zatrudnia pracowników. Finansuje je z własnych środków, a więc nie może, jak to jest w przypadku zasiłku chorobowego, zaliczyć tego wydatku na poczet składek na ubezpieczenia społeczne.

Tabela 1. Dłuższy i krótszy okres wyczekiwania

Dłuższy okres wyczekiwania	Krótszy okres wyczekiwania
90 dni ubezpieczenia chorobowego	30 dni ubezpieczenia chorobowego
Obowiązuje osoby podlegające ubezpieczeniu chorobowemu dobrowolnie, np.: <ul style="list-style-type: none"> • zleceniobiorców, • osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, które zgłosiły wniosek o objęcie ich dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.	Obowiązuje osoby podlegające ubezpieczeniu chorobowemu obowiązkowo (pracowników). Okres ten jest wymagany bez względu na rodzaj umowy o pracę, jaka została zawarta z pracownikiem, a więc wtedy, gdy jest to umowa na okres próbny, na czas określony, na czas wykonywania określonej pracy czy na czas nieokreślony.